

Obrazložitev k oceni doktorske disertacije

**»EPIDEMIOLOGIJA, FARMAKOEPIDEMIOLOGIJA TER PRIMERJALNA UČINKOVITOST IN SPREJMLJIVOST ZDRAVIL
ZA ZDRAVLJENJE HIPERKINETIČNE MOTNJE OTROK IN MLADOSTNIKOV«**

avtorja

dr. Mateja ŠTUHECA

Dr. Matej Štuhec, mag. farm je v doktorskem delu proučeval nevropsihiatrično motnjo pozornosti s hiperaktivnostjo (ADHD) opredeljeno tudi kot hiperkinetična motnja (HKM). Namen doktorskega dela je bil oceniti parametre epidemiologije in porabe zdravil v Sloveniji, jih primerjati z drugimi državami ter oceniti primerjalno učinkovitost in sprejemljivosti zdravil za z uporabo metaanalize. Disertacija predstavlja pomemben prispevek k znanosti na področju vrednotenja zdravstvenih izidov pri zdravljenju motnje pozornosti s hiperaktivnostjo pri otrocih in mladostnikih. V disertaciji poroča o prevalenčni stopnji motnje ADHD v Sloveniji ter neenakomerni porabi zdravil v različnih regijah v Sloveniji. Opredelil je primerjalno učinkovitost in sprejemljivost zdravil za zdravljenje ADHD, ter opisal pojav kardiovaskularnih neželenih učinkov pri aplikaciji terapevtskih odmerkov atomoksetina. Doktorska disertacija je sestavljena iz več samostojnih raziskav, povezanih v celoto. Prispevki so objavljeni v mednarodnih revijah. Doktorsko delo odraža pristop in pogled kliničnega farmacevta na tematiko. Je dobra osnova za nadaljnjo interdisciplinarno obravnavo in predstavlja odličen primer za implementacijo zdravstvenega tima v zdravstveno raziskovalne pristope.

V svoji disertaciji je odgovoril na pomembna vprašanja o prevalenci hiperkinetične motnje, o trendih predpisovanja zdravil za ADHD in o učinkovitosti zdravil za ADHD. Ob tem pa je opozoril tudi na številna pereča in ne dovolj raziskana vprašanja o resnični prevalenci te bolezni, katere diagnosticiranje je skokovito naraščalo, ne da bi lahko natančno odgovorili kaj so vzroki za to in se zdaj vse pogosteje pojavlja tudi pri odraslih? V Sloveniji je diagnosticiranje ADHD manj kot v drugih državah. Štuhec v svojem raziskovanju ne poudarja, da lahko le zdravila naredijo uspešne, zbrane in osredotočene otroke, temveč se je v skladu z Hipokratovo prisego, čeprav ni zdravnik, vprašal, ali lahko otrokom s farmakoterapijo škodimo. V skladu s svojo navidez odmaknjeno in dejansko neodvisno držo si je dovolil postaviti ogledalo zdravnikom in podvomiti v njihovo predpisovanje in za to požel številne ostre kritike, vendar brez trdnih argumentov. Opozoril je na krivičnost neenakomernega dostopa do pomoči, ki ne pomeni le, da otroci z ADHD v večini Slovenije niso zdravljeni, temveč tudi, da so lahko neustrezno zdravljeni in obravnavanim, kar vodi v hude sekundarne posledice in invalidnost vsaj na psihosocialnem področju. Njegov zaključek je tudi, da najdražja in najbolj oglaševana zdravila niso nujno najbolj učinkovita in sprejemljiva za paciente. Njegovo delo lahko bistveno pripomore k kakovosti obravnave ljudi z diagnozo ADHD in k napredku stroke.

Murska Sobota, 26. 5. 2016

pom. akad. dr. Irena Mlinarič Raščan